

מאי, 2022

"קול קורא" למחקר הערכה של דגם קהילות "אקדמיה-כיתה" תשפ"ב-תשפ"ג

רקע

בשנת תשפ"ב הורחבה תוכנית "אקדמיה-כיתה", ולדגם ההפעלה (דגם אקדמיה-כיתה) התווספו שני דגמים נוספים. במוקד ה"קול קורא" עומד דגם קהילות אקדמיה-כיתה. הדגם פועל בבתי ספר ובגנים כאחד, אך במחקר נתמקד בשלב זה בבתי הספר בלבד.

בדגם זה, לצד ההתנסות של סטודנטיות להוראה במוסדות החינוך, פועלות קהילות שבהן משתתפות המורות המכשירות והסטודנטיות יחדיו. בכל קהילה יש בין 8 ל-18 משתתפות בסך הכול, והיא פועלת בהובלה של מדריכה פדגוגית מהמוסד המכשיר לבד, או בשיתוף דמות מתוך בית הספר.

מטרת הקהילות היא להוות עבור הסטודנטיות מקום המאפשר להן לשתף חוויות מתוך ההתנסות ולהיוועץ בשאלות, באתגרים ובדילמות שהן מתמודדות עימם. הדיון בקהילה מאפשר הפריה הדדית, למידה שיתופית וחשיפה לשיקולים פדגוגיים שונים ולנקודות מבט מגוונות. כל קהילה נפגשת אחת לשבוע לשעה, או אחת לשבועיים לשעתיים, במועד קבוע בסיום יום הלימודים (סך הכול: 30 שעות). מצופה מן הקהילות לקיים 70% מהמפגשים לפחות במתכונת פנים אל פנים.

הציפיות ממובילות הקהילה

- לנהל את המפגשים.
- לעודד את הסטודנטיות ולעזור להן להעלות נושאים לדיון בקהילה לפי הצרכים שלהן בהתנסות.
- להבנות תהליכי הכנה למפגשים על ידי הסטודנטיות בליווי המורות/הגננות המכשירות.
- להוביל את הסטודנטיות להתנסויות חדשות בעקבות תהליכי למידה בקהילה.
- להוביל לשיפור מיומנויות ההדרכה של המורות המכשירות.

למידע נוסף על דגם קהילות אקדמיה-כיתה ועל הדגמים האחרים עיינו [במסמך האסטרטגי](#) של מו"פ התנסות בהוראה, [ובאתר היחידה](#). כן מומלץ לעיין [במסמך התבחינים לתשפ"ב](#) (בקורב יפורסם גם מסמך התבחינים לשנת תשפ"ג).

שנת ההפעלה הראשונה

בשנת תשפ"ב פעלו במוסדות החינוך כ-200 קהילות אקדמיה-כיתה, והשתתפו בהן יותר מ-1,500 סטודנטיות ויותר מ-1,000 מורות/גננות מכשירות.

יחידת מו"פ התנסות בהוראה עמדה בקשר עם מובילות הקהילה ולמדה מהן על המורכבות והאתגרים שהקהילה מציבה, וגם על ההזדמנויות שהיא מציעה ועל חשיבותה. להתרשמות משביעות הרצון, האתגרים הנתפסים, הערך מוסף הנתפס וטיפוסי קהילות שנצפו בשדה עיינו בדוחות: [דוח 1](#), [דוח 2](#).

תיאור המחקר המבוקש

יחידת מו"פ התנסות בהוראה (אקדמיה-כיתה) בשיתוף עם רשות המחקר הבין-מכללתי במכון מופ"ת קוראים לחוקרים להגיש הצעות לביצוע של מחקר הערכה של דגם "קהילות אקדמיה-כיתה".

המחקר יעסוק בהטמעת הדגם בבתי ספר בלבד (ללא גנים) במהלך שנת הלימודים תשפ"ג, על בסיס מידע מקדים שייאסף ממד"פיות שהובילו קהילה במהלך תשפ"ב. המחקר יבחן את הנושאים האלה:

1. סדירויות במפגשי הקהילה.
2. דגמי העבודה בקהילות ("טיפוסי קהילות").
3. עמדות של הסטודנטיות ושל המורות כלפי הקהילה (חשיבות, עניין, ערך ותרומה להכשרה/להתפתחות מקצועית).
4. השפעה (נתפסת) של מפגשי הקהילה על תחושת השייכות של הסטודנטיות לבית הספר.
5. אקלים בקהילה – יחסי קרבה, אמון וביטחון של סטודנטיות ומורות.
6. מוטיבציה של סטודנטיות ומורות להשתתף במפגשים ולקחת בהם חלק פעיל.
7. אתגרים של כל השותפים בקהילה.

מהלך המחקר

- העבודה על המחקר תתחיל באוגוסט 2022 ותימשך שנה.
- התקופה הראשונה שהמחקר יעסוק בה תהיה תשפ"ב. תתבצע למידה מתוך הניסיון שהצטבר בקרב מובילות קהילה בשנה זו (רצוי באופן איכותני).
- התקופות הבאות יהיו במהלך שנת הלימודים תשפ"ג, בכמה נקודות זמן.
- מושאי ההערכה יהיו סטודנטיות, מורות מכשירות, מובילות קהילה ודמויות רלוונטיות נוספות מבית הספר או ממוסד ההכשרה.
- בין החוקר הראשי לבין צוות מו"פ התנסות בהוראה יתקיימו מפגשים סדירים.
- כעבור 6 חודשים מתחילת המחקר, הצוות החוקר יציג בפני צוות מו"פ התנסות בהוראה תוצרי ביניים.
- בתום השנה יוצגו הממצאים בפני צוות מו"פ התנסות בהוראה; הדוח המסכם יוגש לא יאוחר מ-30 בספטמבר 2023.

תקציב המחקר

מסגרת התקציב היא עד 100,000 ₪ לכיסוי הוצאות המחקר, כולל תקורה (אם יש), תשלום שכר לחוקרים ולעוזרי מחקר ועלויות מעסיק.

תנאים

- **החוקרים:** יתקבלו הצעות של חוקרים בכירים בעלי משרה קבועה באחד מהמוסדות האקדמיים בישראל (מכללות לחינוך או אוניברסיטאות) המכשירים מורים.
- **שיטות:** יתקבלו הצעות מחקר בכל השיטות המקובלות במדעי הרוח והחברה: איכותניות, כמותיות ומשולבות.
- **מענק המחקר** ישולם בפעילות, בהתאם לחוזה שייחתם עם עורכי המחקר. התשלום עבור המחקר מותנה בהשתתפות במפגשי חוקרים עם צוות מו"פ התנסות בהוראה, בהצגה של תוצרי ביניים לאחר 6 חודשים, ובהצגת ממצאי המחקר בסוף השנה.
- התשלום האחרון מותנה בהגשת הדוח המסכם של המחקר.

מבנה ההצעה

1. תקציר (עד 250 מילים)
2. רקע תאורטי
3. רציונל המחקר
4. שאלות המחקר
5. מתודולוגיה, כולל שיטות מחקר ותיאור של פיתוח כלי המחקר
6. רשימת מקורות
7. לוח זמנים מפורט, הכולל את כל השלבים – כולל תוצרי הביניים – עד להגשת הדוח הסופי.
8. פירוט הבקשה לתקציב: יש לפרט את רכיבי התקציב, ולהבחין בין שכר לחוקרים לבין הוצאות המחקר. אין לכלול בבקשה עלות של ציוד שאינו מתכלה, רישום ונסיעות לכנסים
9. קורות החיים (מקומות עבודה ורשימת פרסומים) של כל אחד מהחוקרים הראשיים
10. היקף ההצעה (ללא קורות חיים וללא מקורות): עד 2,000 מילים

מועד אחרון להגשת הצעות

- את הבקשות יש לשלוח בדוא"ל לרשות המחקר במכון מופ"ת, rashut@macam.ac.il עד יום 30.6.2022
- תשובות יימסרו לחוקרים עד יום 25.7.2022